

EUROPEJSKA AGENDA CYFROWA

Od 1995 r. technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) powodują wzrost wydajności i przyczyniają się do wzrostu gospodarczego w UE^[1]. Przez ostatnie trzy dekady tzw. konwergencja technologiczna doprowadziła do zatarcia się granic między usługami telekomunikacyjnymi, nadawczymi i informatycznymi. W 2015 r. Komisja rozpoczęła realizację jednolitego rynku cyfrowego, którego podstawę stanowią wnioski ustawodawcze dotyczące takich dziedzin jak pobudzenie handlu elektronicznego, prawo autorskie, prywatność w łączności elektronicznej, harmonizacja praw cyfrowych, zharmonizowane przepisy dotyczące podatku VAT i cyberbezpieczeństwo.

PODSTAWA PRAWNA

Choć w traktatach nie przewidziano żadnych szczegółowych przepisów dotyczących ICT, UE może podejmować odnośne działania w ramach polityk sektorowych i horyzontalnych takich jak: polityka przemysłowa (art. 173 TFUE), polityka w dziedzinie konkurencji (art. 101-109 TFUE), polityka handlowa (art. 206 i 207 TFUE), sieci transeuropejskie (TEN) (art. 170-172 TFUE), badania i rozwój technologiczny oraz przestrzeń kosmiczna (art. 179-190 TFUE), zbliżenie przepisów w celu ustanowienia i zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego (art. 114 TFUE), swobodny przepływ towarów (art. 28, 30 i 34-35 TFUE), swobodny przepływ osób, usług i kapitału (art. 45-66 TFUE), edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport (art. 165 i 166 TFUE) oraz kultura (art. 167 TFUE). Wszystkie te dziedziny są podstawowymi elementami Cyfrowej Europy.

CELE

Kontynuująca strategię lizbońską [Europejska agenda cyfrowa](#)^[2] była jedną z siedmiu inicjatyw przewodnich przyjętych przez Komisję w ramach strategii „Europa 2020”. Europejska agenda cyfrowa opublikowana w maju 2010 r. przyjęła za cel określenie kluczowej roli sprawczej, jaką będą musiały odegrać technologie informacyjno-komunikacyjne, jeśli Europa chce zrealizować swoje ambitne założenia na rok 2020. W celu zagwarantowania sprawiedliwego, otwartego i bezpiecznego otoczenia cyfrowego Komisja oparła [strategię jednolitego rynku cyfrowego](#) na trzech filarach: zapewnienie konsumentom i przedsiębiorcom łatwiejszego dostępu do towarów i usług cyfrowych w całej Europie, stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju sieci

[1]Tabela wyników agendy cyfrowej – <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard>

[2]Europejska agenda cyfrowa – <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/europe-2020-strategy>

i usług cyfrowych oraz maksymalizacja potencjału wzrostu gospodarczego związanego z gospodarką cyfrową.

OSIĄGNIĘCIA

Od momentu pełnego otwarcia rynku telekomunikacyjnego na konkurencję z dniem 1 stycznia 1998 r. i rozpoczęcia jego wdrażania, w ramach strategii jednolitego rynku cyfrowego zostały przedstawione najważniejsze wnioski ustawodawcze, określone w niej jako priorytetowe.

Po pierwsze, chodzi o zapewnienie konsumentom i przedsiębiorcom łatwiejszego dostępu do towarów i usług cyfrowych w całej Europie oraz o stworzenie w UE zaawansowanego systemu praw użytkowników oraz ochrony konsumentów i przedsiębiorców. Osiągnięcia w tym obszarze to:

- niższe ceny [łączości elektronicznej](#), a ostatecznie zniesienie opłat roamingowych z dniem 14 czerwca 2017 r. („Roam Like At Home”)^[3];
- lepszy dostęp do Internetu dla wszystkich wraz z kompleksowymi podstawowymi usługami szerokopasmowymi, głównie dzięki rozwojowi telefonii komórkowej i satelitarnej łączności szerokopasmowej służącemu udostępnieniu gigabitowego Internetu wszystkim głównym podmiotom przyczyniającym się do napędowym rozwoju społeczno-gospodarczego wraz z zharmonizowanym wykorzystaniem [zakresu częstotliwości 470-790 MHz w Unii](#) oraz otwarciem szerokiego pasma dla Internetu mobilnego 5G do 2020 r.; wspólny unijny harmonogram [skoordynowanego wprowadzenia w 2020 r. komercyjnego 5G](#); darmowy dostęp do Wi-Fi w hotspotach dla obywateli Unii i turystów w przestrzeni publicznej w całej UE oferowany w ramach programu WiFi4EU^[4]; wysokiej jakości pasmo 700 MHz; fundusz na rzecz sieci szerokopasmowych w ramach instrumentu „Łącząc Europę” (w celu wsparcia infrastruktury sieci cyfrowych);
- lepsza ochrona konsumentów w dziedzinie telekomunikacji dzięki przepisom dotyczącym ochrony prywatności (dyrektywa 2009/136/WE) oraz ochrony danych (dyrektywa 95/46/WE), udoskonalonymi nowymi ramami regulacyjnymi w zakresie ochrony danych ([rozporządzenie \(UE\) 2016/679](#) i [dyrektywa \(UE\) 2016/680](#)); wzmocnienie mandatu Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA)^[5] po przyjęciu [rezolucji Parlamentu](#), po czym został przedstawiony [wniosek Komisji](#) i odbył się szczyt talliński; stworzenie platformy internetowej służącej rozstrzyganiu sporów między konsumentami a sprzedawcami internetowymi^[6]; stworzenie platformy internetowej giponet.org, dzięki której wdrażanie zarządzania Internetem ma się stać bardziej

[3]Wspólne oświadczenie wydane dnia 14 czerwca 2017 r. przez maltańską prezydencję Rady Unii Europejskiej, Parlament Europejski i Komisję Europejską. http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-17-1590_pl.htm

[4]Przyjęty przez Radę dnia 9 października 2017 r.: <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2017/10/09/free-wifi4eu-internet-hotspots/>

[5]Rozporządzenie (UE) nr 526/2013: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0526>

[6]Platforma jest dostępna pod adresem <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>, a dodatkowe informacje można znaleźć na stronie https://ec.europa.eu/consumers/odr/main/index.cfm?event=main_home2.show&lng=PL

demokratyczne i przyjazne dla użytkowników^[7]; [przepisy dotyczące blokowania geograficznego](#) zapobiegające bezpośrednio i pośrednio dyskryminacji ze względu na przynależność państwową konsumentów, ich miejsce zamieszkania lub siedzibę w kontekście transgranicznych transakcji handlowych zawieranych między sprzedawcami i klientami w UE; dozwolone sposoby korzystania z utworów chronionych prawem autorskim przez osoby z niepełnosprawnością uniemożliwiająca zapoznanie się z drukiem; wprowadzenie jednolitego europejskiego numeru alarmowego 112 ([dyrektywa 2009/136/WE](#)), infolinii w sprawie zaginionych dzieci (116000), telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży (116111) oraz telefonu zaufania dla osób dorosłych w kryzysie emocjonalnym (116123); zagwarantowanie prawa do zmiany operatora telefonii stacjonarnej lub sieci komórkowej w ciągu jednego dnia roboczego z zachowaniem dotychczasowego numeru telefonu, czyli tzw. przenośności numerów ([dyrektywa 2009/136/WE](#)).

Po drugie, w celu stworzenia odpowiednich warunków do rozwoju sieci i usług cyfrowych na szczeblu unijnym Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (BEREC) ([rozporządzenie \(UE\) 2018/1971](#)) zapewnia współpracę między krajowymi organami regulacyjnymi a Komisją, propagując najlepsze praktyki i wspólne podejścia, a także przyczynia się do unikania niespójnych regulacji, które mogłyby zakłócać konkurencję na jednolitym rynku telekomunikacyjnym. Jeśli chodzi o zarządzanie widmem, wieloletni program dotyczący polityki w zakresie widma radiowego wyznacza polityczne kierunki i cele strategicznego planowania i harmonizacji wykorzystania widma radiowego. Zapewnia on funkcjonowanie rynku wewnętrznego w tych obszarach polityki Unii, które wiążą się z wykorzystaniem widma, takich jak łączność elektroniczna, badania, rozwój technologiczny i przestrzeń kosmiczna, transport, energetyka i polityka audiowizualna.

Po trzecie, Europejska agenda cyfrowa zmierza do maksymalizacji potencjału wzrostu gospodarki cyfrowej poprzez propagowanie umiejętności cyfrowych i obliczeń wielkiej skali, cyfryzację przemysłu i usług, rozwój sztucznej inteligencji i modernizację usług publicznych^[8]. Zostały przyjęte [nowe przepisy przewidujące możliwość przenoszenia usług cyfrowych](#), aby umożliwić konsumentom, którzy zapłacili za usługi online w zakresie treści w ich własnym kraju, zachowanie dostępu do tych usług w trakcie wizyty w innym kraju UE. Przepisy te zaczęły obowiązywać z dniem 1 kwietnia 2018 r.

ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Parlament opowiada się za zdecydowaną i ambitną polityką w zakresie ICT i jest czynnie zaangażowany w przyjmowanie aktów ustawodawczych w tej dziedzinie. W związku z tym nieustannie starał się utrzymać kwestie ICT w centrum uwagi dzięki sprawozdaniom z własnej inicjatywy, pytaniom wymagającym odpowiedzi ustnej lub odpowiedzi na piśmie, badaniom^[9], warsztatom^[10], opiniom i rezolucjom, a także

[7]Platforma została uruchomiona przez Komisję w koordynacji z Globalnym Obserwatorium Polityki wobec Internetu (GIPO) w dniu 22 kwietnia 2015 r.

[8]Premier Estonii Jüri Ratas na Tallińskim Szczycie Cyfrowym.

[9]Think Tank PE: <http://www.europarl.europa.eu/thinktank/pl/home.html?publicationType=STUDY>

[10]Komisje Parlamentu Europejskiego: <http://www.europarl.europa.eu/committees/pl/events-hearings.html>

poprzez apele o większą koordynację wysiłków krajowych na rzecz rozwoju usług ogólnoeuropejskich oraz o wsparcie UE dla badań i rozwoju w dziedzinie ICT^[11].

[Parlament przypominał](#) o konieczności wykorzystania zakresów częstotliwości stanowiących „dywidendę cyfrową” do tego, by zapewnić wszystkim obywatelom UE szerokopasmowy dostęp do internetu, oraz podkreślał potrzebę podjęcia dalszych działań na rzecz zapewnienia wszystkim obywatelom i konsumentom powszechnego i szybkiego dostępu do sieci szerokopasmowych, a także umiejętności i kompetencji cyfrowych. Jednocześnie Parlament zdecydowanie wspiera [neutralność technologiczną](#), „neutralność sieci” oraz „swobody w sieci” z myślą o obywatelach Unii Europejskiej, a także działania na rzecz dostępu do usług i aplikacji za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnych lub korzystania z tych usług i aplikacji przy zapewnieniu poszanowania podstawowych praw i wolności obywateli. Tego rodzaju środki muszą także zagwarantować, że dostawcy usług internetowych nie będą ograniczać użytkownikom możliwości dostępu do dowolnie wybranych treści i aplikacji lub korzystania z dowolnie wybranych usług^[12].

Parlament systematycznie utrwała te gwarancje w prawodawstwie. Aktywnie działa na rzecz usunięcia przeszkód w funkcjonowaniu jednolitego rynku cyfrowego oraz na rzecz dostosowania unijnych przepisów w zakresie telekomunikacji do współczesnych produktów i usług cyfrowych opartych na danych w celu maksymalnej cyfryzacji europejskich sektorów usług, co zrodzi nowe miejsca pracy i nowe możliwości. Zmierza do pobudzenia handlu transgranicznego, zharmonizowania przepisów dotyczących umów cyfrowych, zagwarantowania transgranicznych usług doręczania przesyłek po przystępnych cenach, wspierania swobodnego przepływu danych nieosobowych i wprowadzenia prostszych procedur dotyczących deklaracji VAT. I tak Parlament ułatwił wszystkim obywatelom dostęp do danych i usprawnił ich przepływ dzięki ustanowieniu norm neutralności sieci, zharmonizowaniu wykorzystania zakresu częstotliwości 470-790 MHz, sprzyjaniu darmowym połączeniom Wi-Fi dla wszystkich w miastach i na wsi (program WiFi4EU), inwestycjom w obliczenia wielkiej skali i chmurę do celów naukowych (europejska chmura dla otwartej nauki) oraz dzięki zniesieniu opłat roamingowych. Parlament zainicjował i sfinalizował ważne prace legislacyjne nad [środkami mającymi na celu zmniejszenie kosztów realizacji szybkich sieci łączności elektronicznej](#)^[13] oraz nad [rozporządzeniem w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym](#).

Ponadto Parlament pomyślnie zakończył prace legislacyjne nad zwiększeniem ochrony danych dzięki reformie [ram ochrony danych i przepisów w zakresie cyberbezpieczeństwa](#), zatwierdzeniu powstania europejskich ram bezpieczeństwa ICT, wprowadzeniu certyfikacji z zakresu ICT w UE, promowaniu inwestycji w podstawowe zdolności przemysłowe w zakresie cyberbezpieczeństwa, zagwarantowaniu

[11]„Ubiquitous Developments of the Digital Single Market” [Wszechobecny rozwój jednolitego rynku cyfrowego], badanie przygotowane dla Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów Parlamentu Europejskiego, 2013 r., [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507481_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET(2013)507481_EN.pdf)

[12]Dz.U. C 153 E z 31.5.2013, s. 128.

[13]Dyrektywa 2014/61/UE: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.155.01.0001.01.POL, Dz.U. L 155 z 23.5.2014, s. 1.

rzeczywistego egzekwowania ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych jako prawa podstawowego ([dyrektywa \(UE\) 2016/680](#)) oraz ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych ([rozporządzenie \(UE\) 2016/679](#)). To ostatnie rozporządzenie ma na celu skorygowanie fragmentaryzacji w zapewnianiu ochrony danych w Unii oraz braku pewności prawa, a także zaprzeczenie rozpowszechnionemu poczuciu, że ochrona osób fizycznych jest poważnie zagrożona (w szczególności w związku z działaniami w internecie). Niedawno parlamentarna Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) zagłosowała za przepisami dotyczącymi poszanowania życia prywatnego i ochrony danych osobowych w łączności elektronicznej w celu ułatwienia działalności gospodarczej^[14].

Parlament ściśle monitoruje wdrażanie przez Komisję planu działania dotyczącego strategii jednolitego rynku cyfrowego i w związku z tym przyjął rezolucję pt. [„W kierunku aktu o jednolitym rynku cyfrowym”](#). Obecnie Parlament prowadzi intensywne prace legislacyjne nad wnioskami przedstawionymi jako kolejny krok w stosunku do strategii jednolitego rynku cyfrowego oraz wyżej wspomnianych rezolucji. W tych wnioskach poruszono takie kwestie jak nieuzasadnione blokowanie geograficzne^[15], transgraniczne usługi doręczania paczek^[16], możliwość transgranicznego przenoszenia na rynku wewnętrznym usług online w zakresie treści^[17], przegląd rozporządzenia w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumenta^[18], audiowizualne usługi medialne^[19], umowy sprzedaży towarów zawierane przez internet^[20] lub w inny sposób na odległość oraz umowy o dostarczanie treści cyfrowych^[21].

Mariusz Maciejewski / Frédéric Gouardères
05/2019

[14][COM\(2017\)0010](#)

[15][COM\(2016\)0289](#).

[16][COM\(2016\)0285](#).

[17][COM\(2015\)0627](#).

[18][COM\(2016\)0283](#).

[19][COM\(2016\)0287](#).

[20][COM\(2015\)0635](#).

[21][COM\(2015\)0634](#).

